

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: ...
 Egy hétre . . . I ker. Egy hétre . I ker. 50 Hfl.
 Negyedévre . . 3 . . . Negyedévre 4 . 50 .

Feladvány szerkesztő:
Dr. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

Herzl Tivadar.

Az orosz üldözött zsidók Messiása.

Kiváló elme vonult be az ideálok világába és milliók, kiknek ő reményt adott, könyezve tekintenek a jövő elé; árvák, kiknek a legádázabb fajgyűlölet a szülőit gyilkolta halomra, kezüket kétségbeesve tördelik. Nem a kiváló írónak és szónoknak, csak a nagy ember emlékének szólnak e sorok, kire közös ellenségünk, a muszkától lealázott zsidó nép milliói mintegy Messiáshoz tekintettek fel. Es mert Magyarországon született, mert Budapesten ringatták bölcsőjét, megérdemli, hogy róla megemlékezzünk. Hisz nem egyszer mondta, hogy a magyar néplélek geniusából reméli ideáljának azt a szimpatikus fölvetését, melylyel a művelt emberiség Kossuthnak és Petőfinék adózott. Mert hisz ő is oly népnek a fia, mely ősidők óta most is él, tanuja volt világbirodalmak alakulásának és széthullásának, négy évezred zivatarával dacolni tudott, e népnek akart ő létjogosultságot szerezni.

Ez volt ideálja. Vad fanatizmus és gonosz fajgyűlölet ünnepelte orgiáit a császár birodalmának szláv népeinél és míg a kultura Eifeltornyát emelték, addig ott a legötöttebb középkor barbárizmusa ünnepelte ujjáéledését a zsidó üldözésekben. Füstölő romok és elszenesedett hullák adták a világnak tudtára e nyomorult embertömeg létezését. A tűz elharapódzott, az antisemitizmus bevonult a kultura várába. Stöcker, az udvari prédikátor és legényei a tüzet a né-

met birodalmi tartományokban tovább szították. Kezük munkája, magától érthető, itt finomabb formájú volt. Mert míg Oroszországban a fegyver, a tör, a tűz volt, addig náluk a hegyes toll és az ördögien sötét tinta. Herzl akkor Párisban élt. Társaságát a „Konventionális hazugságok” és „Párádoxok” világhírű szerzője, Nordau Miksa képezte. Mindketten más környezetből kerültek ki. Bölcsőjüknél az édes magyar dalokat énekeltek, mely történelmi népnek egész érzelmi világától át voltak hatva és amely nép utolsó erejének megfeszítésével küzd létéért. E régi nóták eszükbe juttatták a halálra kergetett néptömeg fájdalomkiáltását, mely az ó-világból ki van űzve, az új társadalomba felvéve nincs, kinek fájdalma — Morris Rosenfeld szavaival élve — csakis a tengernek hűs vizében mulhat. És ime megjelent műve: A zsidó állam.

Kelettől napnyugatig, déltől északig futottak a nagyszerűen szervezett cionisztikus mozgalomnak szálai. És ha eleinte azt hitték, csak délbábok ezek, melyek a nagy ábrándozónak költői homlokából eredtek, egy a mult év másna adta tanubizonyságát. A hírlapok még mindig rettenetes híreket hoztak a kisenyevi zsidóüldözésekről. A levegő elnyomottak sémájától volt telve; a szellők széthordták meggyalázott nők, szédarabolt csecsemők utolsó jajkiáltását. Kisenyev választotta képviselőjévé a világ zsidóinak tanácsába. Nepe küldötte Baselbe, hol a fehérkék lobogót először bontották ki.

Halálos csend uralkodott Basel város kaszinójának óriási zenetermében, midőn az

emelvényen megjelent. Ezután a szabadságnak hatalmas népe, az angol, mely egykoron oly kitüntető vendégszeretettel fogadta Kossuth Lajost, most ime megnyitotta kapuit a zsidó népvezérnek is és Ugandát ajánlotta fel a nagy angol nép a zsidóságnak, hogy ott államot alkotva saját önkormányzata alatt éljen.

Ezen tervnek valóra változtatását, munkájának gyümölcsét már nem érthette el. Letörtött élete teljében.

Akinek ép érzéke és szive van, az üldözött zsidó nép millióinak jajjától még megindul, nagyrabecsülését tőle meg nem tagadhatja. Mert a mit akart, az nagy, a mit tett az nemes volt, a milliók pedig, kiknek ő az utolsó reményt nyújtotta, megszorodva tekintenek a jövőbe és azok, kiknek a vad fajgyűlölet a legszentebbjét elrabolta, tördelik kezeiket, mert a vezér már nincs.

Abrahamsohn Hermann dr.

Országgyűlés.

[Budapest, 1904. július hó 5-én.]

Eredeti tudósításunk.

Az érdeklődés megesappant. Tegnap csupa élet, csupa mozgalom volt a ház; ma alig egynéhányan voltak jelen. Molnár János, meg Babó Mihály a mai nap két szónoka. Ugy tervelték ki, hogy az egyik délig szónokol, a másik pedig a délutáni időt beszél ki; azonban a gyűlés vége mégis ér-

Az Olt partján.

Szép szőke hajjaid
 Szomoruan nézem,
 Hisz' oly idegen vagy
 Szépséges viz, nekem!

A te partodon is
 Van fűzfa, mint otthon,
 S itt is csak csicsereg
 Madár, ringó gallyon
 Akárcsak minálunk
 Partján a Tiszának.
 De mégis más hangja
 Van ott a hullámnak,
 Csicsergő madárnak.

A madár máskép szól,
 Máskép susog a hab!
 A Tisza magyarul
 Beszél a magyarnak,
 Ez meg idegen viz,
 Idegen a habja,
 Idegen nyelven bug
 A szellő is rajta.

Állok s hallgatózom
 A parton nagy búsan.
 A szívem mindjobban
 Megtelik nagy búval.
 S míg könnyem kicsordul

Olt vize tükrébe,
 Lelkem elkalandoz
 A Tisza tükrébe.

A Tisza tükrébe.
 A Tisza partjára,
 A hol magyar a föld
 Mindegyik fűszála;
 A hol magyar szótól
 Hangos a szép tájék —
 Hol nem érzem, mintha
 Temetőben járnék.

Vértessy Gyula.

Kis rajzok.

Irta: Gyökössy Endre.

Tótok.

I.

Kihajlok a kapaszkodó vonat ablakából s lenézek az alattunk zúgó Garamra. A tavasz kellő derekán vagyunk s fölöttem, és alattam a sziklákon fehéren csillog a hó, lent a völgyben, a Garam pántlikásan kigyózó partján négy tehenet legeltet egy bocskoros tót gyerek.

A majdnem negyvenöt foku szög alatt ereszkedő lejtő síkján a vetés már szépen zöldel, a dűlőutakat pedig a táblák között lezuhanó források pótolják.

Egymást érik ezek az apró forrásvizek, ahogy párhuzamosan sietnek a Garam haloványárgás vizébe. De némelyik beállott. Keresem, hogy mi az oka? Hiszen tőle tiz lépésnyire vígan csörtet lefelé a másik; talán épen testvérje is lehet? Megérttem hamarosan ez érdekes természeti tüneményt. A magasba nyuló havas éjszokról, a befagyott forrással épen szemközt, mélyen beszakadt s a fagyos levegő keskenyen süvit rá egyenes lénia irányában a hegyoldalra, a forrásra, a Garamra.

A tulsó parton Jálna tót falu lapul meg a völgyben, kis templomának tornya a Garam vizében tükröződik vissza. A falubéli tót atyafiak tutajokat állítanak össze és indítanak utnak.

Épen most készült el egy tutaj. Három széles kalapu, durva daróc ruhás, zömök tót a gazdája. A parton felállított feszületnél leborulnak; azután a tutajra lépnek s két kormányos a tutaj elejére s a harmadik a tutaj hátuljára áll. Megindulnak. S amíg csak belátják őket, több asszony nép áldogál és integet utánok a feszület alól. Ki tudja, mit érezhetnek?

II.

A sebes Vágba rohanó Rajcsenka mellett lépegetek. A kis Sztrazsovából jöttem. Fölmegek a Rajcsenka érdekes hidjára. Karfája csak egyik oldalon van s az

dekes volt, mert Bánffy és Khuen szólaltak fel, egymás kijelentéseire válaszolva.

Elnök: Perczel Dezső.

A jegyzőkönyv hitelesítése után, elnök előterjeszti, hogy **Hódossy Imre**, meg **Neményi Ambrus** hat heti szabadságot kért, majd pedig, egyéb bejelenteni való hiján, a költségvetés folytatolagos tárgyalására tértek át.

Molnár János néppárti, ellene beszélt, kijelentvén, hogy nem a pártja, hanem a maga nevében szól. A költségvetést, mint bizalmi kérdést kezeli, tekintve pedig, hogy a jelenlegi kormányban nem bizik, természetesen, hogy nem szavazhatja meg a költségvetést.

Gabányi Miklós: Konstatálom, hogy miniszter nincs jelen!

Perczel Dezső: A szó Molnár János képviselőt illeti.

Gabányi Miklós: Tudom!

Molnár János folytatja. (*Lukács László* pénzügyminiszter jött be a terembe.)

Gabányi Miklós: No most már nyugodt vagyok!

Molnár János: Az obstrukcióval foglalkozik és szemere veti Tiszának, hogy me-renyletet készült intézni a ház szólásszabadsága ellen. És hogy szándékát nem hajtotta végre, nem rajta mút, mert a házszabályok alamesinnel való revízióját az ellenzék hiúsította meg. Tisza István gróf programját bonczolgatta. Tisza akkor felkiáltott: Ne felejtjük, hogy magyarok vagyunk! És mi történt? Az, hogy a tények ráczáfolnak a kormányelnökre.

(**Tisza István** gróf a terembe lép, helyet foglal és Bánffy Dezső báró tegnapi beszédének olvasásába merül.)

Khuen megjelenik.

(A folyosón megjelenik **Khuen Hédeváry Károly** gróf miniszter és csakhamar hire terjed, hogy reflektálni fog Bánffy Dezső báró tegnapi kijelentéseire.)

Molnár apát a liberálisusról.

Molnár János a liberálisusról taglalására tér át. Mit hozott a liberálisusról? A polgári házasságot és még sok más egyéb bajt. És mi a polgári házasság? A szabad szerelem proklamálása. Hirdetése annak, hogy

egész hidat egy hatalmas fenyőfából tákolták össze nemrégiben a tótok. A törzset három egyenlő részre vágják. Kettőt végig fektettek a kis patakon, keresztbe pedig rá rakták azon levelesen a lenyest galyakat, azután beföldelték. A törzs legfelső harmadik részéből készült a karfa.

Néki támaszkodom a hid karjának s hosszan elnézem a Rajcsenka pajkos kis vizét. Egész a fenekéig belelátok, hol a kavicsok között csuszka a pataki piócza. Elöttem husz, harmincz lépésnyire rozzant vizimalom kerekével viaskodik a szilaj Rajcsenka fölfogott, fölemelt vize s tajtékzó haraggal esik a malomkerék deszka fogainak s ahogy forgatja, hajtja veszett erejével a roppant nagy kereket: a mérgét kifújó viz kaczagva ugrik le ősi medrébe s csobogva lohol a Vág kebelére.

Nagy zuhanásra nézek magam körül. Részeg tót bukott föl a hid előtt mellettem. Zsolna felől jött, bizonyosan a hidon át Sztrazsovára iparkodott volna. Mormog valamit a földön tótul. Azt gondolom káromkodik. Nagy erőfeszítéssel föltápáskodik lassankint. Botjára dül. Kalapját leveszi. Keresztet vet magára. Düllöngözik. Imádkozik. Kitérek előle. Főlkapaszkodik a hidra. Egyik kezével a karfát fogja, a másikkal keresztet vet folytonosan magára. A hidon alig ért át, fölbukik újras megint imádkozik.

el minden olyan korlással, a mely a győnyörökben való élvezeteket korlátozza, a mi aztán megszünteti a családiasságot. A liberálisusról hozta a felekezeti különiséget. Statisztikából idéz, hogy hét év alatt tizenkét ezer lélek vált felekezeti különiséget, rosszabbá a pogányt, mert a pogány imád Istent, ha hamisat is. És mi következik mindabból? Az, hogy a néppárt fokozott hévvel követeli az egyházpolitikai törvények revízióját. (Helyeslés a néppárton.) A főszóly azonban a felekezeti különiség kiküszöbölésére helyezi és ezért határozati javaslatot nyújt be: Utasítsa a ház a kormányt, hogy az 1875. évi XLIII. törvényzikkéből a felekezeti különiséget megengedő szakasz törlése iránt a kellő lépéseket tegye.

(A határozati javaslat aláírásra **Vissza Soma** elé is teszik, a ki azonban megtagadta az aláírást.)

Molnár János ezután a katolikus autonómiát sürgette, majd pedig az adóreformot. Ezután tizenkettő óra volt, szünetet kért.

(Szünet alatt érkezett meg **Bánffy Dezső** báró és vele van **Eötvös Károly** is.)

Molnár János a szünet elteltével folytatta beszédét és a kisember érdekeiről szól.

Sürgeti a két éves szolgálati időt és a teljes vasárnapi munkaszünetet. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a néppárton.)

Khuen válaszol — Bánffynak.

Khuen Hédeváry gróf emelkedett fel szólásra, hogy Bánffy Dezső egy némely kijelentéseire reflektáljon. Bánffy azt mondta, hogy köztük, amikor szóló bán, Bánffy pedig miniszterelnök volt, soha differenzia nem merült fel. És ebben aztán saját állítását látja igazoltnak **Polónyi** állításával szemben.

Amikor 1896-ban beadta lemondását, akkor olyan hízogően nyilatkozott róla nemcsak Bánffy, hanem az összkormány is, hogy állítását megtartani volt kénytelen. Tiltakozik az ellen, hogy bánasága alatt olyan intenziókat követett volna, amelyek a magyar állameszmével ellentétesek volna. Ellenkezőleg oda tendált, hogy sem a magyar állameszme, sem a horvát autonómia csorbát ne szenvedjen.

Bánffy arról is szólt, hogy ott külön horvát királyságra való aspirációk érvényesültek. A jogfolytonosság czimén a horvát királyság czime megilleti Horvátországot. Hivatkozik a *Corpus Jurisra*. Elve volt mindig, hogy magát magyarabbnak másnál nem tartotta, mert az mindig más magyar ember rovására történék. Reméli, hogy a személyes jó viszony nem csorbul közte és Bánffy között.

Bánffy nyilatkozik.

Bánffy Dezső báró kijelenti, hogy őt **Polónyi** provokálta a felszólalásra. Helyesli, hogy a multak politikai aktáit föltárni csak akkor szabad, ha mulhatatlanul szükséges. Hangsúlyozza, hogy a törvény horvát királyról mit sem tud és hangsúlyozza, hogy a mikor Zágrábban járt, csak elvéve látott magyar lobogót. Ebben a közszellem volt a hibás, valamint abban is, hogy a királyt mint horvát királyt éltették. Ezek a jelenségek birták őt arra, hogy a memorandumot elkészítette és a királynak átadta. Csak azt akarta, hogy megmutassuk, hogy sok kívánni való van a magyar állameszme szempontjából.

Babó Mihály beszélt ezután. Bizonyítja, hogy horvát király nincsen. Idézi **Deák Ferencz** egyik 1868-ból való rendelkezését, amely szerint Törökországba magyar konzulok küldessenek. Tehát akkor sem volt egész német a diplomácia nyelve, azóta tehát visszafelé haladtunk. A költségvetést nem szavazza meg.

Khuen-Hédeváry Károly király személyi

miniszter feleli **Babónak**, hogy a horvát kiegyezés szerint igenis horvát király.

Ezután megszavazták az ülések meghosszabbítására vonatkozó javaslatot, mire az ülés véget ért.

Vármegyénk és közelvidéke.

Behívás a katonai gyakorlatokra. Hajdúvármegyében most küldözik szét a behívókat a katonai gyakorlatokra. Az idén már figyelemmel vannak a behívásnál az aratási munkálatokra is. Aratás utánra hívják be a gyakorlatköteles katonákat. A 3-dik honvéd gyalogezred augusztus 21-re, a 39-dik gyalogezred augusztus 25-re állította ki a behívóit.

Az aratás. Berettyó-Ujfaluból jelenti tudósítónk, hogy ott és a környéken az aratást most kezdték meg s az kitünő eredménnyel kecsegtet. A gabonaféle oly szép a határban, hogy régen nem volt olyan, sem rozsdás, sem üszök nincsen benne. A kapás növények, különösen a tengeri igen szépen fejlődött; a krumpli szintén. A szőlő ritkább szemű mint tavaly, de annál nagyobb a fürt, kevesebb mint tavaly, de azért remélhetőleg a termés nem lesz kevesebb. — Tenkén, a szárazság dacára jónak mondható a termés. A kalászkok, bár ritkábbak mint tavaly, de teltebbek s a minősége határozottan jobb. A kapás növényeknek nagyon használt a legutóbbi esőzés.

A bodrog-olaszi kastély betegje.

Szomorú hír **Stefániáról**.

A bodrog-olaszi kastélyban súlyos beteg mellé rendelték a multkor **Bossi** tanárt, a talián orvos tudósok egyik legkiválóbbját. A ki gyógykezelt már **Nizzában** a néhai trónörökös feleségét, a kit ideges türelmetlenség kerget egyik helyről a másikra. Még alig hogy kidiszították a számára a bodrog-olaszi grófi kastélyt, már csomagoltat és mindig előzékeny, mindig nagylelkű férj oldalán és vigasztaló segedelmével utazik Svájcba.

Mit mondanak a néhai trónörökös betegségről? Én édes Istenem! Ahol annyi és annyifajta orvos megfordult és bölcselkedett, mint a **Stefánia** főherceggasszony betegágyánál menyti és mennyi fajta „mondják” vonul ki a beteg szobának nyitva hagyott ablakain át. A sok közül a legmegkapóbb és a legmegbizhatatlanabb mégis, hogy a fenséges grófnénak látomániai vannak.

Ha elmerengve ül vagy magányosan bolyong a kertben, utakon, tereken: nevéen szólítja elhunyt édesanyját, diskurál vele és parancsait várja. Egyszer az a parancs, hogy **Lout** (**Lujza** hercegnő becéző neve) meg kell menteni a tébolydából s keresni kell a számára férjül egy magyar gróft, másszor az a parancs, hogy **Lipót** óvják **Páristól**, mert **Boly**, ez a fattyu, a kinek egyetlen vagyona, hogy királyi apával dicsekedhetik, rosszban törli a fejét s tán a vakmerő just táplál a királyi trónhoz.

És a fenséges asszony iparkodik teljesíteni a parancsokat és ír levelet mindenfelé. A levelekre sehonnán sem

nem érkezik válasz. Elnyelni valamennyit a postaszekrény: a nemes szivü férj zsebe.

Amerikai csodás találmányok.

— Sötétség fejlesztés. — Távfényképezés. —

Az egyik csoda neve: erebium. Ez a különös valami merő ellentéte a rádiumnak, amely fényt terjeszt; az erebiumot a sötétség sugarának lehetne nevezni. A filadelfiai egyetem egyik professzora, dr. Korkwood feltalált egy szert, amely másfél méter körületben átláthatlan sötétségbe temet mindent.

Ezzel megvalósult a mesebeli „kőd előttem — köd utánam”, vagyis a láthatatlan ember. Az amerikai tanár még titkolja a csodaszerének vegyi összetételét, de máris rengeteg szenzációt keltett s maga felé irányította az általános, lelkes bámulatot. Erőről a találmányról csak szűkszavú távirat értesít bennünket, reméljük azonban, hogy mihamarabb megismerhessük ennek az antirádiumnak a lényegét.

A másik találmány, amely szintén amerikai eredetű, a távfényképezés. Ez a csoda abban áll, hogy mértföldek távolságában lévő tárgyakat, amelyeket semmiféle messzelátóval sem láthatunk, megrögzíthetjük a fényképező masinákkal. Ezt a boszorkányságot egy chicagói vegyész, dr. Frombourg találta fel.

Első tekintetre talán fel sem foghatjuk ennek a két amerikai találmánynak a horderejét. A „sötétség sugara”, vagyis az erebium, mondhatatlan sokféle alkalmazásban érvényesülhet. Vegyük csak egyszerűen azt a tényt, hogy ezzel a szerrel láthatatlanná képes az ember önmagát tenni! Ezzel a szerrel eltűnhet az üldözött bűnös az üldözői szeme elől s a sikkasztó csak egy szilánknyi erebiumot tesz a zsebébe, aztán — kereshetik őt. A csatatér ellenfelei erebiumot tesznek a katonáik borjújába és ezzel a sötétség elnyeli a hadsereget, csak a fegyverek gyilkos sortüzének döreje bizonyítja annak, hogy abban a sötétségben mi lakozik. El lehet tüntetni mindent a szem elől, egész házakat, tömegeket . . . Hát nem boszorkányság ez? De nem kevésbé bámulatos a második találmány, a távfényképezés. A gépet csak be kell állítanunk bizonyos távolságu célpontba, mint az ágyut, aztán — klakk — pillanat alatt a negatív lemezen ott láthatjuk lenyomatát annak, a mi szemmel be nem látható messzeségben van.

Mi az ujság?

Váltóhamisító katonatiszt. Néhány nap óta a fővárosi rendőrség érdekes ügyben folytat nyomozást. A vizsgálóbíró rendeletére közshadseregbeli kapitányt kerek, a ki több család és váltóhamisítás elkövetése után megszökött. A százados Hreglianovics Ferencz, Budapesten, a 6-ik gyalogezrednél szolgált, de tavaly nyugalomba küldték.

Gyilkos villám. Szegedről írják: A tegnapi rekkentő hőség zivatart hozott, amelyből az átokházi kapitányságnak kijutott. Horvai András Átokháza kapitánysági 494. számú tanyájában, mint vasárnap szokás — csendes beszélgetésre gyülekezett össze a szomszédság. A beszélgetők között volt Ördög Rozál fiatal leány is, Horvaiék szomszédjának a leánya. A zivatar bekergette a beszélgetőket a tanya elől a pitvarba. Egyszerre hatalmas fénysugár vakítja el szemeiket, utána rettenetes dördülés következik s a Horvai család

és a beszélgetők eszméletlenül terültek el a pitvar földjén. **A villám beütött a tanyába s Ördög Rozált megölte.** A többiek csak megszédültek s mire magukhoz tértek s kirohantak a kőborgó villám akkorára felgyújtotta a istállót, mely teljesen leégett. A kárt tetézi az, hogy az istállóban két ló és egy tehén bennégett.

Vizbe fúladt aratók. A szajoli határban, a Tiszán huszonhét aratót szállított volna át egy révész. E közben a kitört szélvihar feldűtötte a csolnakot és öt asszony és egy férfi vízbe fullt.

Agyonlőtt tolvajok. Megrendítő eset történt szombaton éjjel a pernyési szőlőhegyen, ahol Beszédes István hegy-császár két embert lopás közben agyonlőtt. Bodnár Lajos földbirtokos Zemplénmegyéből hozott arató munkásokat az idén. Ezek a tótok ott vágták a sárga kalászt a szőlőhegy aljában, ahonnan ingerlőleg hatott rájuk a hegyen pirosuló meggy. Éjjelenként fel-felátogattak a szőlőhegyre, a hol alaposan megdézsmáltak a gyümölcsöt. Így tartott ez néhány napig, amikor aztán Beszédes megsokalta a dolgot és lesbe állott. A múlt csütörtök éjjel ismét fellátogattak a tótok a hegyre, de akkor Beszédes néhány lövéssel elriasztotta őket. A lecske azonban nem használt. Szombaton éjjel ismét több munkás szánta el magát a meggylopásra s ez alkalommal még kosarat is vittek magukkal, amit már félig megraktak, a mikor Beszédes István észrevette őket. Minthogy a meggytolvajok többen voltak, a pásztor nem mert közelebb menni, hanem rájuk lőtt a seréttel töltött fegyverével. A lövés után két ember és pedig Januskó Mihály és Peszenya Antal ottmaradtak a fa alatt elterülve. Az egyiknek a jobb szemén furódott be egy szemserét, a másikat pedig a nyakán érte és keresztülfurta a fő eret. Januskó rögtön meghalt. A másik még elvánszorgott egy darabig, azután összeesett, de már hajnalra ez is kiszervegett. A csendőrök Beszédest őrizet alá vették és az esetről távirati jelentést tettek az ügyészségnek.

Egyházak és iskolák.

Óriási botrány.

A zsidó tanítók kongresszusán.

Budapest, július 5. Ma délelőtt kilenc órakor a zsidó hitközség sip-utcai disztermében az országos izraelita tanító-egyesület tartotta évi rendes közgyűlését. Az egyesület minden három évben új tisztikart választ.

Miután a mai közgyűlés napirendjén is az új tisztikar megválasztása tüzetelt ki napirendre, a zsidó tanítószeg pártokra szakadt. A hivatalos párt az eddigi elnököt Kornfeld Gyula főv. zsidó iskolai tanítót, az ellenzékiek pedig Halász Náthán zsidó iskolai igazgatót jelölték elnöknek. A közgyűlést Kornfeld Gyula elnök nyitotta meg üdvözlőve a nagy számmal megjelent zsidó tanítószegot. Az elnöki megnyitó után Köves Izsó fővárosi tanár, aki az ellenzékhez tartozik, szólalt fel.

Beszéde elején hevesen kikelt Kronfeld elnök ellen, aki az izraelita tanügyi értesítő legutóbbi számában kartársát, egy fővárosi, állami iskola tanárát, aki hirneves író is, rágalomokkal illette. Erre a zsufolásig megtöltött teremben óriási botrány keletkezett.

Eláll! . . . ki vele! . . . kiáltások hallatszottak. A két párthoz tartozó tanítók egymás ellen szitkokkal éltek. Miután az iszonyu lármában tárgyalni nem lehetett, az elnök a tanácskozást felfüggesztette. A tanítószeg ezt az alkalmat felhasználva, **a két párt lehangosabbjait iszonyu düh fogta el és azt a szokatlan dolgot követték el, hogy tettlegességre is vetemedtek.**

A zaj és láрма egyre tart. Az elnök igyekszik a rendet helyreállítani, de hasztalan.

Az új ondódi tanító. A közigazgatási bizottság Jeney Miklós ondódi tanítónak a választását jóváhagyta. Az új tanító hivatali esküjét a tanfelügyelő kezébe köteles letenni állása elfoglalása előtt.

A siketnémákat gyámolító debreczeni egyesület f. hó 4-én délelőtt tartotta az iskolai évben utolsó gyűlését. A gyűlésen Domahidy Elemér főispán elnökölt. A siketnémák iskolájának vezető tanára a folyóügyekről jelentést tevén, egyebek mellett határozattá vált, hogy a jövő iskolai évben az internált növendékek élelmezőjével új szerződést köt az egyesület, amelyben szabatosan meghatározzák az időszakonkénti ételrendet is. A jövő iskolai évre egy új osztályra való növendéket vett fel az egyesület, még pedig a folyamodott 28 siketnéma közül 15-öt. Fájdalommal utasította el a más 13-mat kérelmével az igazgató tanács. De jövőre már így is 39 növendéke lesz az ifjú intézménynek s a gyermekek eltartása egyedül a jótékonyág filléreiből eszközöltetvén, az egyesületnek szegény pénztárát még több növendék felvételével nem terhelhet meg az igazgató tanács. Az iskola a gyógy-paedagógiai oktatásügy terén mutatkozó nagymérvű tanerőhiány miatt a jövő iskolai évre nem kaphat új tanerőt. A jelenlegi két tanár fogja tehát a felvett új osztályt is tanítani. Majd letárgyalta a tanács az iskola szervezeti szabályzatát s utána köszönetet szavazott az iskola két tanárának a múlt évben elért kitünő eredményért, az egyesület orvosának dr. Brunner Lajosnak, aki minden díj nélkül is szívesen gyógykezelt a megbetegedett siketnéma gyermekeit, valamint Gácsér Józsefnének is, aki a leányokat kézimunkára olyan szép eredménnyel tanította s ezzel déltájban a gyűlés véget ért.

UJDONSÁGOK.

Arad és a zsandár-javaslat.

A debreczeni zsandár-párti mosakodók megnyugtatóra, hogy Tisza tervszerűen akarja megrakni a városokat csendőrséggel és a városi tanács, meg a 48-as polgármester felsőbb nyomásra kényszerültek a zsandár-javaslat áterőszakolását megkísérteni, közöljük az aradi „Függetlenség” című lapból az alábbi sorokat:

„Említettük, hogy a belügyminiszterium legelőbb Szabadkán, Debreczenben és Aradon akart kísérletet tenni Tisza István „zseniális” ötletével, az ugynevezett városi csendőrséggel, amely a rendőrséget helyettesítette volna. Néhány hét előtt itt járt Aradon Kosztka Pál csendőr-ezredes, aki a belügyminiszter megbízásából tárgyalt ebben az ügyben előbb Urbán Iván főispánnal, majd Institoris Kálmán polgármesterrel és Salló Domokos főkapitánynyal is. Ugy tudjuk, hogy ezek az urak nem idegenkedtek az eszmétől, de abban történt megállapodás, hogy előbb megvárják mi lesz a sorsa a javaslatnak Debreczenben? Nos, Debreczen-

ben megbukott a zsandárjavaslat. **Meg fog bukni — Aradon is.**

Aki elolvassa az aradi laptárs ezen híret, lehetetlen, hogy pillanatig is kétségben legyen az iránt: felülről erőszakolják-e a zsandár-javaslatot vagy sem? Hiszen nálunk is ugy kezdődött, ahogy Aradon. *Kosztka Pál* zsandár-vezetős lejtött és tárgyalta a főispánnal, azután ketten a 48-as polgármesterrel és így tovább. Vagy csak nem akarják beadni a világnak azt a bolondgombát, hogy Debreczenben *Gál István* és társai sürgették a csendörök behozatalát?

Bánffy báró és a debreczeniek.

A fővárosi lapok és politikai körök egyforma elismeréssel nyilatkoznak Bánffy Dezső báró parlamenti beköszöntőjéről. Kurucz vezérhez méltónak, komolynak, nagy jelentőségűnek jelezik ezt a politikai eseményt, a mely pártkereteken kívül rokonszenvet ébresztett.

Mint értesülünk a debreczeni Uj-párt tagjai is a leglelkesebben osztoznak e sikerben, sőt üdvözlő levelet is intéztek Bánffy báróhoz. Ezt az üdvözlő levelet nemcsak Uj-pártiak, de más debreczeni polgárok is számosan aláírták. A rövid, de lelkes írás így hangzik:

Kegyelmes urunk!

Hazafias örömmel és tisztelettel üdvözljük a tegnapi országos sikere alkalmából, a melyben egy szebb jövő hajnalát látjuk hazánk egén felderülni. Együttal örömmel biztositjuk nagyméltóságodat tántoríthatatlan bizalmunkról és a hazajavára irányuló nemes küzdelmében odaadó támogatásunkról.

Mint már jeleztük is: ezt az üdvözlő irást pártkülönbség nélkül írták alá a debreczeniek. Bánffy ezen az uton haladva rá is szolgál a rokonszenvre.

Zsidó tudós Debreczenben.

Az este dr. Abrahamsohn Hermann személyében érdekes, érdemes vendége volt szerkesztőségünknek. A fiatal tudós hibátlan magyar nyelven kért mindenek előtt bocsánatot, ha talán itt-ott megbotlana a magyar szóban, mert — mint elbeszélte — ő bécsi lakos, Magyarországra azonban főleg azért jött, hogy míg tanulmányozza a magyarországi viszonyokat, politikai, társadalmi és vallási kérdéseket, egyuttal itt Debreczenben tökéletesen elsajátítja a magyar nyelvet is.

Ezután udvariasan felkért bennünket, hogy Herzl Tivadarról írott cikkét közöljük le lapunk hasábjain. Mi bár nem tartjuk reánk nézve olyan fontosnak és nagy kihatásúnak e cikket, mint a szerzője, de a kiváló, rokonszenves magyarbarát ifju tudós iránt való figyelemből meg a komolyan, alaposan őszintén és lelkesen megírt cikk is megérdemli a figyelmet — lapunk első helyen közöltük azt le.

Mindenesetre nagyon örvendünk annak, hogy az ismeretlenség homályából olyan kiváló elmét ösmertünk meg benne, bárha nem is azonosítuk magunkat teljesen törekvéseivel,

azokat szépnek, nemesnek tartjuk és kívánjuk, hogy a magyar földön hasznos ismereteket elsajátítva azokat a másutt üldözött, letipott zsidók javára kamatoztassa.

Közigazgatási bizottsági ülés.

A város közigazgatási bizottsága kedden délután 4 órakor ülést tartott *Domahidy Elemér* főispán elnöke alatt jelen voltak: *Kovács József* polgármester, *Vecsey Imre* főjegyző, dr. *Magoss György* tiszti főügyész, *Bészler Károly* árvaszéki elnök, *Király Gyula* és *Szabó Kálmán* tanácsnokok, dr. *Galánfy János* államügyész, *Latinovics Mihály* államépítészeti hivatali főmérnök, *Csánky Viktor* tanfelügyelő, *Sárváry Gyula* tiszti főorvos, *Eisemann Oszkár* pénzügyigazgató helyettes, *Rickl Antal* gazdasági előadó, *Márk Endre*, *Márton Imre*, *Lengyel Imre* és *Pálffy Imre* bizottsági tagok. A folyó ügyeket intézték el, amely után a gyámügyi felelősségi bizottság és a fegyelmi választmány tart ülést.

Helyettesítés. A II. kerületi kapitány, dr. *Boldizsár Kálmán* 6 heti szabadságra megy ma. Távollétében *Szombathy János* rendőrfogalmazó helyettesíti.

A kamara évi jelentése. Kerületi kereskedelmi és iparkamaránk jelentése az 1903. évi közgazdasági viszonyairól most küldötte szét. Terjedelmes kötetű bővült, értékes statisztikai adatgyűjteménnyel kiegészített áttekintése az a kerület 7 megyéje múlt évi ipari, kereskedelmi, hitelügyi életének s a velük kapcsolatos jelenségeknek. Az általános rész az országos közgazdasági viszonyok közé bekapcsolva veszi sorra a kerület kereskedelmi és ipari viszonyait. Majd a különös rész nagy terjedelemben, a legnagyobb részletességgel terjed ki a kerület közgazdasági életének jelenségeire. Külön szakaszokban veszi sorra a kereskedelem különböző ágait. Hasonló gonddal veszi sorra az iparélet minden jelentősebb irányát és vállalati ágát is, külön tárgyalva az ipari intézményeket, ipari szakoktatást, betegségyező pénztárakat, ipari szövetkezeteket és kiállításokat. Terjedelmes részt foglal el a népipar állapotának és fejlesztésének ismeretese is. Külön fedezetet szentel a forgalmi részben a bank és hitelügynek és a biztosításügynek. A közutak, vasutak, posta-távíró távbeszélő is külön fedezetet foglalnak el. Majd a jogeletről szóló fejezet a múlt év közgazdasági érdekű törvényhozását és igazságszolgáltatását ismerteti. Végül a kamara 1903. évi munkája tölt be hosszabb fejezetet. Széles körre kiterjedő, az ügynek változatos tömegét magába foglaló, intenzív munka bizonyosságai azon felsorolások, melyek a kamara által elkészített, véleményezett vagy elintéztet általános érdekekből is jelentősebb ügyekről számolnak be.

Az adózás. A városi adóhivatalhoz befolyt június hóban 55,102 korona 52 fillér. Az állami adóhivatalnál befolyt egyenes adóban 57,191 korona, hátralék 577,431 korona, ami tekintélyes összeg. A helyzet azonban kedvezőbb a múlt évinél, mert akkor az exlex miatt 794,434 korona volt a hátralék. Befolyt még hadmentességi díjban 1558, a bélyegjövődékben (a vármegyével) 30,657, jogilletékben 31,366, díjjövődékben 2008, dohányjövődékben (a vármegyével) 149,627, határvámjövődékben 10,589, fogyasztási és italadóban 25,000 korona. Fizesetési halasztást a pénzügyigazgató 31, a pénzügyminiszter 10 esetben állapított meg. Időleges házaadómentesség 9 esetben állapított meg.

A M. Á. V. altiszti kör elnöksége értesíti a kör összes, valamint dalkörének működő tagjait, hogy *Keller Sándor* ur távozása folytán megüresedett karmesteri

állásra *Hora Károly* urat hivta meg, ki a dalárda vezetését szerdán, f. hó 6-án átveszi. Miért is felkéri dalkörének működő tagjait, hogy e naptól kezdve a dalórákon teljes számban a rendes időben megjelenni sziveskedjenek.

Közrendészet június hóban.

A rendőség letartóztatott lopásért 5, bűnpalástolásért 1, kibágásért 212 egyént, az ügyészségnek átadott 6, rendőrileg büntetett 212 egyén. A városról eltolonczoltatott 50, a városon keresztül toloneczoltatott 62, kényszerutlevéllel kiutasított 22, összesen 134 egyén. A főkapitányság, mint első foku iparhatóság 3 egyénnek adott iparigazolványt, 62 munkakönyvet.

Uj iparosok.

Június hó 16-tól 30-ig iparigazolványt nyertek: *Kovács Antal* csizmadia Busi-u. 8. sz., *Halász Nándor* arany, ezüst müves, órás és ékszerész Piacz-u. 24. sz., *Ormós Eszter* női szabó Csillag-u. 18. sz., *Kiss Gergely* hentes Csapó-u. 61. sz., *Sinkó Sándor* borbély-fodrász Homokkert I. járás, *Ruzicska Gyula* nyomdász Kosuth-u. 13. sz., ifj. *Pataki György* fuvarozásra Zöldfa-u. 2. sz., *Boros András* kis vendéglőre Czegléd-u. 20. sz., *Merkli Ferencz* fűszer-vegyes kereskedő Fűvészkert-u. 23. sz., *Köröskényi Antal* fűszer-vegyeskereskedő Hunyadi-u. 26. sz., *Aufricht Vilmos* és *Alajos* társas cég főzelek, só és élesztő kereskedő Csapó-u. 4. sz.

Dr. Tüdös Kálmán tanár ref.

collegiumi orvos f. hó 9-ikén nagyobb németországi köruttra indul, mely alkalommal főleg az északi és keleti tengeri fürdőket, továbbá a német középiskolák egészségügyi berendezéseit fogja tanulmányozni. Augusztus hó 1-sejére tér vissza. Távolléte alatt a kereskedelmi betegségyező egyetnél dr. *Balkányi Ede*, magán betegeinél és a collegiumban dr. *Láng Sándor* helyettesítik.

Közegészségügy a múlt hóban.

Nagyon kedvezőtlenek voltak június hóban a közegészségügyi viszonyok. A bélhurut dühöngött leginkább és 37 gyermeket ragadott el, a tüdőgümőkör pedig 46 áldozatot követelt. A heveny fertőző betegségek közül a kanyaró, vörheny, roncsoló toroklob és hagymáz fordultak elő szórványosan. Ilyen rossz lábon már évek óta nem állt egészség dolgában Debreczen városa.

Hány lakosra esik egy rendőr?

A törvényhatósági városok lakosainak számát viszonyítva a rendőrlégnység létszámához, a következő az eredmény: Arad 56250 lakosra 83 rendőr (altiszttel együtt). Baja 20361 lakosra 27 rendőr, Debreczen 75066 lakosra 123 rendőr. Győr 28989 lakosra 50 rendőr. Kassa 40120 lakosra 79 rendőr. Kecskemét 57812 lakosra 82 rendőr. Kolozsvár 49295 lakosra 110 rendőr. Komárom 19996 lakosra 26 rendőr. Marosvásárhely 19522 lakosra 47 rendőr. Nagyvárád 50177 lakosra 91 rendőr. Pancsova 19044 lakosra 33 rendőr. Pécs 43982 lakosra 82 rendőr. Pozsony 65868 lakosra 107 rendőr. Selmeczbánya 16365 lakosra 19 rendőr. Sopron 33478 lakosra 61 rendőr. Szabadka 82122 lakosra 127 rendőr. Szatmár 26881 lakosra 15 rendőr. Szeged 102901 lakosra 130 rendőr. Székesfejérvár 32167 lakosra 37 rendőr. Temesvár 53033 lakosra 94 rendőr. Ujvidék 29296 lakosra 55 rendőr. Versecz 21990 lakosra 43 rendőr és Zomborban 29609 lakosra esik 47 rendőr. Ez a létszám 1000 lakoshoz viszonyítva így oszlik

meg: Marosvásárhelyen 1000 lakosra jut 2.4 rendőr, Kolozsvárott és Budapesten 2.2, Kassán 1.9. Nagyváradon, Sopronban, Ujvidéken 1.8, Győrött, Szatmárnémetiben, Temesvárott és Verseczen 1.7, Debreczen, Pancsova, Pécs, Pozsony és Zombor városában 1.6. Szabadkán 1.5. Aradon és Kecskeméten 1.4. Baján és Komáromban 1.3. Szegeden 1.2, végül Hódmezővásárhely, Selmeczbánya és Székesfejérvár városában 1.1.

— **Itt a gúnya, nem kell.** A vérig sértett, szolgálattal tulterhelt és megkínzott rendőrlegénység elkeseredése oly nagy, hogy egymásután vetkőznek ki. Tényleg oly méltánytalanul bántak velök, hogy eljárásukon nem csodálkozunk, hiszen még a főkapitány is a zsandárok mellett szavazott. A rendőrök közül a fiatalabbak (és ügyesebbek) elhatározták, hogy ilyen rendszer mellett nem szolgálnak és eddig hatan adták be a gunyát. Mennek aratni, boltiszolganak, napszámosnak.

— **Itt a gúnya — mondják — nem kell.** Bujtasson bele más bolondot a főkapitány.

Hát ez a dolog érdemes a gondolkodásra. Tarthatatlan a rendőrlegénység helyzete. Itt rendszerváltozásra van szükség és nem lent, fent kell keresni a hibát.

— **Rendőrök iskolája.** Az este 8 órakor megnyílt a rendőrök iskolája és ezentúl csaknem naponta mindig lesznek ilyen előadások. Hát eddig nem oktatták a rendőrlegénységet, kérde az ember. Nem bizony. Ha a rendőrt felvették, másnap már szolgálatot is teljesített, nem tanította senki. *Ezen a régi mulasztáson akar segíteni Végh Gyula főkapitány, akinek szintén mulasztása ez.* De tekintet nélkül a multakra, helyeseljük az iskoláztatást, de csak úgy, ha a szolgálton enyhítenek, mert álmos, fáradt embereket nem lehet tanítani, oda pihent ész kell, hogy fogjon.

— **Meghívás.** A következő sorokat küldték be hozzánk: A Zion egyleti tagok ez uton is tisztelettel értesítetnek, hogy f. hó 27-ig, az eljáró távolléte alatt gyógyszer-tári könyvek Schvarcz M. L. urnál kaphatók s ugyanott fizethetők a havi járulékok. Az elnökség.

— **A homokkerti olvasó egyesület** f. hó 10-én, délután 3 órakor tartja meg a végleges alakuló közgyűlést a Balogh-féle kórhelyiségben. Ekkor választják meg a tisztviselőket és a választmányt is.

— **Postahivatal a Halápon.** A már meglehetősen lakott és forgalmas Halápon Balogh Sándor és társai postahivatal felállítását kérték. A közigazgatási bizottság pártolta a kérelmet, a melynek teljesítéséért átírnak a nagyváradai posta és távirdaigazgatóságához.

— **Cselédszökés bérkocsin.** A mindennapos cselédszökések eseteitől elütő a Pap Zsuzsáé, aki Kálmánchelyi Mórnál szolgált. Pap Zsuzsa bérkocsin kiment a kertbe, ahol nem volt senki, ott összeszedte a ruháit és elvágtatott. Az elmés szobalány a könyvét emlékül otthagya.

— **Házaló és a kőmives.** Az egyik utcában fűrge kőmivesek rakják az épülőház falait. Az állásokon úri kényelemmel dolgoznak a büszke mesterek, olesó tréfázkodással fűszerezve a robotot. Tegnap aztán egy ilyen visszapattanó tréfa tanui voltunk.

Kicsi házaló éktelen tenorral ordította: — **Mi van eladó?**

Felülről az állásokról recsegő hang válaszolt:

— **Akad egy kis kötél bácsi . . .**

A kis zsidó megállott és cézári nyugalommal legyintett:

— **Jó . . . jó . . .** csak ne olyan bőszen. Találkozunk mi még a télen, s akkor maga fogja kérdezni: nem veszi meg ezt a stiglinczet nogyságos ór? . . .

— **Népesedés helyett fogyatkozás.** A mult hónapban született 99 fiu és 85 leány, összesen 184. Ezek közt törvénytelen volt 21, azaz 12%. Meghalt 109 férfi és 111 nő, összesen 220. A népfogyatkozás tehát 36. Házasságra lépett 46 pár.

— **A bunda története.** A Jankovics Bésán familia történetében nagy szerepet játszott a bunda. Most, hogy Bésán Jankovics Géza elhunyt, alkalmoszerűnek tartjuk az érdekes históriát főlemlíteni. A dusgazdag Bésán együtt vadászott tél elején a 'Balaton táján az egyik Jankovichsal s a derék öreg ur könnyű felső kabátot vitt magával' míg ellenben a nálánál jóval fiatalabb Jankovich hatalmas farkasbörbélésű buadt tétetett a kocsira. A vadászat befejezése után egy kocsira ültek s hazafelé hajtottak az öreglaki kastélyba. Utközben az öreg Bésán szörnyen fázott s erősen érezte a bunda hiányát. Panaszkodott is utitársának s ez az első szóra, Bésánnak. Ez az udvariasság annyira megtetszett az örökösök nélkül előregurnak, hogy összes vagyonát a Jankovichokra hagyta s csak annyit kötött ki végrendeletében, hogy a Jankovichok tartoznak örök emlékül a Bésán nevet is viselni.

— **Az ügyességi fogházból.** A debreczeni törvényszéki fogházban június elsején volt 100 férfi, 12 nő, június folyamán érkezett 46 férfi, 10 nő, szabadult 65 férfi és 13, maradt a hó végén 8 férfi, 9 nő. A rabok 159 koronát kerestek, amelyből 56 korona osztalékokat kaptak.

— **Meghaltak.** Kukk Kálmán görög kath. 5 hónapos, Ádám Teréz róm. kath. 2 hónapos, Györfly Emma ev. ref. 3 hónapos esecsemők, Andirkó Sára ev. ref. 54 éves, Schanker Salamonné Schlesinger Sara izraelita 62 éves, Tóth Bálintné Bátori Eszter ev. ref. 57 éves, özv. Kálmán Józsefné Bak Erzsébet ev. ref. 83 éves földbirtokos nő, Hajas Elek ev. ref. 44 éves lakatos segéd, Nagy Józsefné Bodnár Juliánna ev. ref. 76 éves, Cseresznyés Eszter ev. ref. 14 hónapos csecsemő.

— **Kiutalt államsegély.** Az iparos segédek továbbképző szakrajztanfolyamának a közoktatásügyi kormány 1000 korona államsegélyt engedélyezett.

— **Elvert marhakupecz.** A vásártéren valami ügyletből kifolyólag Kiss Péter fancieskai vákancos a lóvásárban alaposan helybenhagyta Rosenthal Jakab marhakupeczet, aki könnyű testisértésért feljelentést tett ellene és ezenfelül 30 korona fájdalomdíjat követel.

— **Az öreg honvéd halála.** Érdekes öreg honvédet temettek a református szegényházból. *Vedres Mihály* 80 esztendő teltt a földi siralomvölgyben; de ennek a hosszú életnek volt örök dicső esztendeje is. Már 1848 előtt az osztrákot szolgálta *Vedres Mihály*, mint sorhadbeli gyalogos. Midőn pedig a nemzet szabadságharcát vívta, *Vedres* vitéz több katonatársával az idegenből

hazaszökött. Honvédnek csapott fel. És végig küzdötte a dicső harcokat, a világoosi áru-lás után pedig az osztrák küntetésből ismét katonájának fogta; sőt mivel szökött tőlök *Vedres Mihály*, még 80 botot is hegedültek a szegény honvéden. Érdekes, hogy a 80 botig vágott honvéd 80 esztendőt élt és mielőtt a szegények házába került volna, a nemes Debreczent szolgálta, mint városi hajdu. Nyugodjék békében. Hű fia volt a magyar földnek. A *Petőfi* által dicsőített kövitézek sorából egy szép magyar alak.

— **Fegyelmi ügyek.** Két kisebb jelentőségű fegyelmi ügy nyert elintézést a fegyelmi választmányban. 1 rendőrbizost szabálytalanságért 20, 1 rendőrfogalmazót pedig hivatali hanyagságért 200 korona pénzbüntetésre ítélték.

— **Vasuti baleset.** A debreczeni vonalon súlyos baleset érte *Bundi Imre* vasutast. A szerencsétlen vasutast véletlenül elütötte a pályatesten tolt kiskocsi. Súlyos sérüléseivel beszállították a közkórházba.

— **Betegforgalom a kórházban.** A városi közkórházban június hó elején 180 férfi és 124 nő, összesen 254 beteg volt. Felvétetett júniusban 161 férfi, 150 nő, összesen 311, elbocsájtott 293, meghalt 27, maradt július elsején 254 beteg. A kerületi orvosok 81 fekvő és 718 járó szegény beteget gyógykezelték. A piacon több izben koboztak el romlott élelmiszereket.

— **Verekedés a Csapó-utczán.** A Csapó-utczán nagy verekedést rögtönzött *Rosinger Ernő* szakoji (Szabolcs m.) bórkereskedő, aki *Toroczki Mihály* Péterfia 80. sz. a. lakost megtámadta és püfölni kezdte. A verekedésnek nagy közönsége volt, mig-nem a rendőr véget nem vetett azzal, hogy *Rosingert* bekísérte a büntügyi osztályra, ahol az okozott botrányért azonnal meg is bír-ságotlák.

— **Debreczeni fiu öngyilkossága Nyirbátorban.** Szomoru hirt hozott az este *Szóllósy Albertné* Darabos-utca 38. sz. a. lakó özvegyasszonynak a táviró. A fia, *Szóllósy József* géplakatos követett el öngyilkosságot Nyirbátorban. A rendőrség értesítette a boldogtalan anyát, aki a legközelebbi vonattal az utolsó viszontlátásra, a fia temetésére utazott. Az öngyilkosság oka: szerelem.

— **Katona-ügyek.** A katonai létszám június havában a következő volt: közös hadseregbeli 1774 ember, 603 ló, honvédséghez tartozó 869 ember, 395 ló, összesen 2643 ember és 998 ló. Beszállásoltatott 1 törzstiszt, 15 főtiszt. A fősorozáson 784 debreczeni hadköteles közül 239 besoroztatott, 282 visszahelyeztetett, fegyverképtelennek 120 találtatott, 10 töröltetett, 2 katonai kórházba küldetett, időközben 30 a hadseregbe lépett, 101 elmaradt. Besoroztatott 169 idegen illetőségű hadköteles.

— **Kéregetés pálinkára.** A rendőrség elfogta özvegy *Szabó Péterné* Buda Borbála kállósemjéni illetőségű, züllött nőt, aki a Péterfián kéregtetett, a pénzt pedig pálinkára költötte. Akkor is tökrészeg volt, mikor a rendőrségen Nagy Pali fogházor a legpuhább priescsen elhelyezte, mert azonnal boldog álomba szenderült.

— **Szoziállisták tréfája.** A szoziállisták kedélyesködni is tudnak, aminek bizonyítéka az a feljelentés, amelyet *Széplaki József* cipésszszel cselekedtek meg. A műhelyének ajtaját teleragasztották nyomtat-

ványokkal, sőt mikor ez ellen tiltakozott, Kis Gyula segédjének a hátára is ragasztottak egyet. Illó macskazenét is adván eltávoztak. A nóta vége az lett, hogy Széplaki a rendőrségen tett jelentést a vastag tréfiért.

— **Válasz a zsandár-újságnak.** A szerencsétlen Rudnyánszky Gyula által szerkesztett és »Szabadság« czímen megjelenő zsandár szaklap a püspökladányi tudósításainkat igyekszik czáfolgatni és az ő drága zsandárjainak védelmében (hl.) aláírással bélyegzett cikkében oly modorban beszél a mi lapunk szerkesztőségéről, mint a saját szerkesztője háta megett szokta az a kis neveletlen fickó. Szegényke, testi és lelki sivárságban szenvedő ifju, a legénytollát nem rángatjuk mi ki ezért, csak sajnáljuk, hogy ebből fizetett vakantgatásai a holdnak szólnak csupán és még csak az újságírói inas esztendőkre szóló bérét sem javítják meg érte.

— **Utóállítás.** A keddi utóállításán a főszorozásról elmaradt legények közül 81 soroztatott be.

— **Tolvaj a baraczkán.** A rendőrségen Horváth József panaszt tett Ilyés György szolgálégény ellen, aki baraczkot akart lopni és alatta letört az ág, mire ő figyelmes lett és a tolvajt megugrasztotta. Az eljárást a baraczkedvelő férfi ellen megindították.

— **Az öngyilkos divatárus-lány.** Nem a boldogtalanság az élet küzdelmei előtt akart a halálba menekülni Klement Róza 21 éves divatárus leány. Az édes anyja a múlt hónapban halt meg és a családfenntartás nehéz gondjai az ő gyenge vállára szakadtak. Súlyos teher volt ez neki. Nem bírta meg. Elhatározta, hogy öngyilkosságot követ el. Kedden délelőtt 20 fillérért zsirszódát vásárolt és azt felhajtotta. A mérge gyorsan hatott és a leány keserves jajveszékélésére orvost hívtak, aki az első segély megadása után a kórházba szállította, ahol azonnal ápolás alá vették. A szerencsétlen teremtés halálán van. Irtózatosan szenved, úgy hogy délután is alig lehetett kihallgatni.

— **Halálozás.** Polgár Nagy Józsefné született Bodnár Juliánna meghalt 78 éves korában. Temetése Hatvan utca 20 számú háztól a hó 6-án fél 4 órakor lesz.

— **Eltévedt néma fiu.** A rendőrség az utcán találta Kovács Ferencz 14 éves néma fiut, aki az itteni intézetben tanult és haza akart menni, de a vonatról lekészt. Reggelig a rendőrségen adtak neki szállást.

— **Elveszett arany nyakláncz.** A napokban a városi közközháztól az állomásig vezető uton elveszett egy arany nyakláncz, a melyen volt egy négy levelű arany lóhere. Felhivatik a megtaláló, hogy szolgálatba be vagy a rendőrkapitányság büntügyi osztályához, vagy pedig Vargakert 43. b. szám alá, hol a nyakláncz teljes értékét kapja jutalmul.

— **A debreczeni söröcsarnokban** működő Scheiner társulat naponta nagy közönség előtt játszik. A közönség kedvencei Solti Vilma, Bocskai Bella és Bocskai Béla, akik új magyar műsort tartanak fent.

— **Érdekes 120 személyre** való ezüst készlet látható — néhány napig — Lőfkovits ékszerész üzletében.

— **Mentze Henrik** újdonságok áruházában igen olcsón lehet vásárolni.

— **Kézitáskák kiállítás** Mentzénél.

— **Új töltésű villanylámpák** érkeztek Mentze Henrik újdonságok áruházába, Piac- és Szent-Anna-u. sarkán.

x **Fenyőháza** fürdő mai számunkban megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

TÁVIRATOK.

Port-Artur ostroma.

London, július 5. A port-arturi hajóhad június 28-án gránátokkal lőtte a partraszállott japán csapatokat, de kevés kárt tett bennök. Togo két orosz torpedóuzót elsüllyesztett.

Port-Artur előtt irtózatos szárazföldi csata folyt le. Az oroszok ezernél több sebesültet hoztak a városba.

Togo hajóhadának védelme alatt a japánok 108 hüvelykes ágyukat vontattak fel a várost környékező dombokra. A japánok már Port-Artur lövtávolában vannak.

Arató-sztrájk.

Gyula, június 5. A gróf Wenckheim-uradalomban 110 arató sztrájkol. A hatóság szerződésszegésért megindította ellenük az eljárást.

Megkezdődtek az esőzések.

Csifu, július 5. A nagy esőzések megkezdődtek, ami miatt minden szünetel. Az esőzések meghozták mindkét félnek a fegyverszünetet.

Rákosi vasutasok bünpöre.

Budapest, jul. 5. A hivatalos hatalommal való visszaélés és közveszélyű cselekmény büntetvével vádolt tizenöt vasutas montsepőrében a budapesti büntetőtörvényszék ma délelőtt kilencz órakor folytatta a főtárgyalást, ami iránt állandóan igen nagy az érdeklődés, úgy hogy a tárgyalási termet teljesen megtölti a hallgatóság. A vádlottak valamennyien tagadnak, a tanúk pedig tudnak arról, hogy a szabályellenes dolgok tényleg megtörténtek, de a nagy sötétségben nem vehették ki, hogy a 6—700 főre rugó tömegből kik voltak az izgatók és tettesek. Holnap a perbeszédre kerül a sor.

Ujra kitört a szabósztrájk.

[Budapest július 5.]

A szabókismesterek és segédek jóformán még be sem zárták a sztrájk-tanyájukat, újra kitört a szabósztrájk. Ez alkalommal a raktárakban dolgozó mesterek és ezek segédei sztrájkolnak, körülbelül ötszázan.

Nyolczvan mester és négyszáz-husz segéd. Ez a sztrájk már régen lappangott, de folytonos alkudozások és próbálódzások miatt egész tegnap estig halasztgatták. Tegnap azonban, amikor látták, hogy a nagy raktártulajdonosok abszolúte nem hajlandók komoly követelések teljesítésére, kimondták a sztrájkot.

A főkapitánytól engedélyt kaptak sztrájk-tanyára és ma reggel nyolcz óra felé körülbelül ötszázan megjelentek jó kedv, gondatlanság közepette a Hermina uti „Zöld vadász” vendéglőben. Asszonyok és gyerekek is jöttek velük, vigak mind és kétségbeesésről, bizalmatlanságról szó sincs köztük.

Az elnöküket Glück Józsefnek hívják, az alelnöküket Sternnek. Választottak azonkívül egy mesterekből álló tiztagu bizottságot, ezek intézik a sztrájk sorsát.

Fél kilencz órakor a bizottság felment a kerthelyiség közepén levő emelvényre s a jegyző sorra felolvasta a mesterek neveit és megkérdezte, vajjon az illető mester küldött-e bizalmi férfit, hogy nem dolgoztat-e? Nyolczvan mester közül csak egyetlen egy akadt, aki dolgoztat, halált kiáltottak a fejére.

A délelőtti bizottsági ülést egy kínos incidens zavarta meg. Egy Vas nevű szabómester hangosan bejelentette a társainak, hogy ő a raktári munkát abban hagyta; ellenben két segédjével dolgoztat katonai ruhákat. Senkinek se volt kifogása a dolog ellen, csak egy Krausz nevű mester szólalt fel és tiborczi szörnyű kétségbeeséssel panaszolta fel, hogy ő mindenféle munkát abban hagyott, mert szabad másnak katonai munkát végezni. Az ügyből zajos veszekedés lett, amelynek a végén a bizottság megengedte a katonai megrendelések készítését csak azért, hogy a segédeknek legyen valami apró keresetük. Krausz ur ellenben tovább lár-mázott s csak akkor hallgatott el, a mikor megígérték, hogy kidobják.

— Sztrájk-tanyán egyébként árszabálytervezeteket és műhelyrendekeztetéseket szét, amelyek pontosan körülírják, hogy mennyi munkabér jár a gazdának és segédnek; a műhelyrend a következő tiz pontból áll:

1. A fiu öltöny elnevezése 32-től 40 számig terjednek.
  2. 10 és fél órai munkaidő szigorú betartása.
  3. A munkabérek szombaton este 7 órakor kifizetendők.
  4. Május elsejének megünneplése.
  5. Bizalmi-férfiak elismerése.
  6. A teljes vasárnapi munkaszünet betartása.
  7. A mozgalomból kifolyólag senki el nem bocsájtható.
  8. Ezen árszabály minden műhelyben szembevetendő helyen kifüggesztendő.
- A sztrájk előreláthatólag hosszabb ideig fog eltartani.

Közgazdaság.

Méhészeti előadás.

Igen érdekes s a méhészettel foglalkozókat különösen érdeklő előadás volt vasárnap G. Szabó Kálmán méhész egyleti tag lakásán, illetőleg méhtelepén Kórház-utca 1. szám alatt. Az előadásnak különös érdekességét az kölcsönözte, hogy ez alkalommal lejött Budapestről Boczonádi Szabó Imre, kitűnő méhész s az országosan elterjedt „Szétekintő Méhész” cz. lap főmunkatársa, hogy az általa föltalált s hosszú 5 évi fáradságos és gondos kísérletezés után alkalmasnak vélt és szelvében elfogadott új kaptárt bemutassa s annak előnyeiről a méhészeket meggyőzze a régi módi kaptárokkal szemben.

Külö tagjait öb kaptárak sület am annak né rendezett Emil a m több tago köztük Fe Zoltán kel lált új ka lett, mely szert hoz ban s meggyőző litjuk a radságot, új rendsz kával és 15—20 é a régi, kis ládok nem elégitő el kaptárt s család ak fiasítás ki méz befo nálkozik.

Gyak a tavaszi tai elejét tár nagyol jobb méze s így meg egyébként nagy csalá mézek fő jó akácvi akarjuk, a ha a csa szorítjuk.

Azon kijelentése fogadták vitát prov Köz G. Szabó hesét. 80 rakban, me alatt 5 m uramnak.

REG

Bün

Jone felszólított.

Gusz

szobába. C téssel tap üres. Az a az is alig hogy ez a után vezet gatta a fej szer ezt a az, akit eg elhajtani é telfedezés

nökt. Az eselszövény rére téve sérőjének.

— M

kérdezte.

De a nyitott ajt kába, ahol latszott.

Bord nel Perry kést szor

Azon nők azzal,

Különösen a helybeli méhészek egyesületét óhajtotta megnyerni Boczonádi az új kaptárak részére, mert hiszen ez az egyesület a méhtenyésztést igen szíven viseli s annak népszerűsítése céljából már többször rendezett előadásokat is. Jelen volt Maurer Emil a m. e. elnöke, Nagy Sámuel titkár s több tagok s számosan az érdeklődők közül, köztük Ferenczy Gyula akad. tanár, Jánossy Zoltán lelkész stb. A Boczonádi által föltalált új kaptár előnye igen nagy a régiéknél, melyek használása által egészen új rendszert hoz be a méhtenyésztés tudományában s melynek igen nagy előnyeiről meggyőződünk akkor, ha összehasonlítjuk a régi rendszerben eltöltött időt, fáradságot, hasznát és mézbeli eredményt az új rendszerű kaptárakkal üzött kevés munkával és tisztességes haszonnal. Boczonádi 15—20 évi tapasztalatára hivatkozik, hogy a régi, kis kaptárakban elhelyezett kiscsaládok nem képesek úgy kifejlődni, hogy kielégítő eredményt produkálhassanak. Oly kaptárt szerkesztett tehát, melyben a méhcsalád akadálytalanul fejlődhet s úgy a fiasítás kiterjesztésére, mint 40—50 kiló méz befogadására abban elegendő tér kínálkozik.

Gyakorlati haszna főleg abban áll, hogy a tavaszi kibontás és kaptár nagyoobbítás által elejét vesszük a rajz. snak, mert a kaptár nagyobb 40 literrel, mint a hazánk legjobb mézelő vidékein használt parasztkasok, s így megfér a kaptárban az a nép is, mely egyébként kivonult volna. Ezeknél a meddő, nagy családoknál kellő mennyiségű tartalék méz főlhasználásával lehet az, hogy egy jó akácvirágzás alatt nagyot produkál. Ha akarjuk, a rajoztatásra is alkalmas azonban, ha a családot a kaptárban szűkebb térre szorítjuk.

Azonban a jelenlevő tagok Boczonádi kijelentéseit nem minden ellenvetés nélkül fogadták s a régi rendszer hívei egész kis vitát provokáltak Boczonádival.

Közben megtekintették a jelenvoltak G. Szabó Kálmán egyleti tag igen szép méhesét. 80 nagy család serénykedik a kaptárakban, melyek a tavaszi akácvirágzás ideje alatt 5 mázsa mézet termeltek G. Szabó uramnak.

REGÉNY-CSARNOK.

Ki hát a gyilkos?

Bűnügyi regény az amerikai életből. 37.

Jones kinyitotta a gunyhó ajtaját és felszólította a mérnököt, hogy kövesse.

Gusztáv belépett a gyengén világított szobába. Gyorsan körülnézett és meglepetéssel tapasztalta, hogy a szoba teljesen üres. Az ablakdeszkán gyertya égett, de már az is alig pislákol. Mindjárt látta a mérnök, hogy ez a gunyhó régóta lakatlan volt. Ezután vezetőjére nézett és bizalmatlanul ingatta a fejét. Mintha már látta volna egyszer ezt az embert. Ugyanaz az ember volt az, akit egyszer valami nővel látott kocsin elhajtani és Brown urnak szolgáltatták. Ez a felfedezés nagyon felizgatta a fiatal mérnököt. Azt képzelte, hogy ügyesen szőtt eselszövény hőse most. A kezét a revolverre téve keményen a szemébe nézett kísézőjének.

— Mit jelentsen ez Jones ur? — kérdezte.

De az nem is hederített rá, hanem a nyitott ajtón át kitekintett a sötét éjszakába, ahonnan hirtelen léptek zaja hallatszott.

Bordine gyorsan hátra fordult és Jones Perry látta maga előtt. A kezében éles kést szorongatott.

Azonnal tisztában volt a fiatal mérnök azzal, hogy az életére törnek. Termé-

szetesen az ember ösztönszerűleg védi magát. Bordine sem habozott. Kirántotta vilámgyorsan a revolverét és lött. Hatalmas dörrenés hangzott és Jounce alakja eltűnt az ajtóból. Mielőtt a fiatal mérnök megfordulhatott volna, két erős kar ölelte át hátulról és a földre zuhant. A kísézője, aki magát Jones Henrynek nevezte, vágta a földhöz. A fiatal mérnök a vele történt bal eset következményeit még nem heverte ki és nem volt teljesen az erejénél. De azért visszafordult nagynehezen és a felfelé szorította.

— Vigyen el az ördög — ordította az. Többet nem fogsz löni! — és megfogta a fiatal mérnök torkát.

De Gusztáv gyorsan kirántotta magát a körmei közül és a falhoz röpitette ellenfelét. Aztán újra lött. De a keze az izgatottság és a nagy megerőltetés következtében reszketett és így nem talált, így a golyója célt révesztett.

Ugyane pillanatban a háta megett is zajt hallott Gusztáv és látta, hogy a holtak hitt csavargó felugrik. Belátta, hogy csak úgy menekülhet, ha megszalad. Az ajtó felé fordult tehát, a támoogyó Jounce teljes erejével az öklével orron csapta, úgy hogy az összeesett, azután kirohant a sötét éjszakába.

Jones Henry utána rohant, hogy a menekülését megakadályozta. Ha most Bordine megmenekül, akkor holnap az egész város tudja az esetet.

Gusztáv keresztül ugorta Jouncet és futott ki a szabadba. Szerencsétlenségére éppen a folyó felé szaladt. Jones nyomon követte. A vizeitör csillámlott előtte. Az üldözője a revolverét maga előtt tartva célba vette. Ugy látszott, a fiatal mérnök nem fog elmenekülni.

— Megállj! — kiáltotta Jones.

Gusztáv hátranézett és hogy tájékozódjon, pillanatra megállt a folyó partján.

Ez a pillanat elég volt arra, hogy üldözője célba vehesse és löjjön. A lövés talált. Gusztáv fájdalmasan felkiáltott és fejével bukott a magas partról a folyóba.

— Isten veled barátocskám. Te sem fogsz többé alkalmatlankodni — felelte a gyilkos. Az Alstine-család vagyona az enyém lesz mégis!

[Folytatjuk]

Ingyen kapja
a Debreczeni Független Ujság
Nagy Képes Naptárát
mindenki,
a ki mostantól kezdve
előfizet

a Debreczeni Független Ujságra
Egy óra 1 korona,
vidékre 1 K. 50 fill.

A Debreczeni Független Ujság
Nagy Képes Naptára
Debreczen város és Hajdú-
vármegye

Nagy Czimtarával
és rendkívül bő és értékes
tartalommal jelenik meg.

Nyilttér.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert. Elsősorban a mohai

Á G N E S

1 literes üvegben 19 kr.
1 félliter üvegben 13 kr.

forrás mint természetes szénsavdus ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvószert fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő szerepet a legkülönbözőbb gyomor, légző és húgyvezetési betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha gyomor-, héli és légzőhuruttól szabadulni akarunk.

Dr. Kétly.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a vesébaj gyógyítani akarunk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített viznél, sőt a szódaviznél is olcsóbban adja, hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Árlapot s prospectust kívánatra bérmentve küld a mohai Ágnes-forrás kezelésére Mohán, Fejérmegye.

Kedvelt borviz. — Kedvelt borviz. Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. — Főraktár Debreczen és vidékére Mayer Jenő fűszerüzletében.

A tavaszi és nyári idényre érkezett mosó áru újdonságaimat u. m. Cosmanosi duchesse szatténok, francia kartonok és batistok, piquék, átörött fehér ajour és himzett batistok, fiu ruhákra való czérna szövetek, elsőrendű minőségű czérna fonal, Creás és Rumburgi vásznak, Schroll-féle chiffonok, csipkés jegyű havasi vásznak, csipke függönyök, ágy- és asztal terítők, saját készítettésű paplanok, harisnyák, keztük és mindennemű rövid áruk raktárát olcsó szabott árak mellett ajánlja

Teljes tisztelettel

Nádudvary Lajos

Vágó Andor-féle üzlet

főtér, a nagy tőzsde mellett.

A

Hidegvizgyógyintézet

a nagyerdei fürdőben

már **MEGNYILT.**

Ugyanott mindenféle

gyógyfürdők

előállítatnak.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Egy kopirprést és egy Wertheim szekrényt megvételre keres a Szőlősgazdák szövetségére, Piacz u. 81.

Tanuló felvétetik lakatos és diszmű fényező iparosnál Debreczen, Piacz-utca 83.

Használt vetőgépek 13, 15, 17 soros teljesen kijavítva olcsó árban kényelmes fizetési feltételek mellett kaphatók **Rahmer Sándornál** Piacz-u. 26. sz. nagy trafik udvar. Ugyanott egy Ganz gyártmányu szab. **Schweitzer daráló** és egy teljesen tüzemképes használt **járgányos cséplőkészlet** is igen olcsón eladó.

Debreczeni első elektrotechnikai vállalat távbeszélő és távjelző berendezésekre, villamhárítók, villamvilágítás és erő átvitelre, villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, vizállás-mérők. Elvállal mindennemű az elektrotechnika szakába vágó berendezéseket és javításokat **Földvári L. Kossuth-utca 1.** szám az udvarban. — Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, physikai készülékek és telepek raktára.

19 köblös szántóföld tanyával együtt eladó vagy bérbe kiadó az Ujtődön. 7 nyilas szőlő a Nagymartinkán szakaszonként is eladó. Értekezhetni Pacsirta-u. 47. sz. a.

Kiváló minőségű **rizling, ezerjő, fehér burgundi, zöld sylván, kövidinka** és erdei tiszta fajták kaphatók

Hajduhadházon, Veszprémy István

pinczében.

Árak: 20—25 frtig hektoliterenként, helyben, vevő hordójába töltve.

Hirdetés.

A debreczeni collegium tulajdonát tevő köselyszegi pusztai 47 hold 6 □ öl területű és 97 hold 1105 □ öl területű tanya birtokok, a collegium gazdasági tanácsának határozata folytán az 1905. évi október 1-től számított hat egymást követő évre a collegium háznagy hivatalában folyó évi július 19-dik napján d. e. 11 órakor megtartandó nyilvános árverésen bérbe adatnak. Az árverési feltételek a collegiumi háznagy hivatalban addig is bármikor megtekinthetők a hivatalos órák alatt. Utóajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Kelt Debreczenben 1904. évi július 4-én.

Márk Endre,
collegiumi ügyész.

Elvállal mindennemű szobafestéseket és tapetirozásokat a legutányosabb árban

Horváth András

mázoló-, szoba- és templom-festő

— DEBRECZEN, —

Piacz-utca 21. szám alatt.

Hajdusági Bajuszpedrő.

Szép bajusz

Védjegy.

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedrő használata által, mely legjobb az összes bajuszpedrő készítmények között. A bajuszt nem törli, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8 sz.

Valamint minden debreczeni gyógyszerárban.

DEUTSCH LAJOS

fűszerkereskedő, Piacz-utca 38.

Ajánl mint a hajdumegyei méhészegylet elárusítója

idei friss pergetésű

akác mézet

1 kiló 60 krajczár.

5 kiló 2 frt 50 krajczár.

9159/1904.

Pályázati hirdetmény.

A Debreczen sz. kir. város világitási vállalatánál ujonnan rendszerezett irodatiszti állásra a városi tanács pályázatot hirdet. Pályázni szándékozók kérvényeket, melyhez a születési bizonyítvány, továbbá könyvvezetői képesítésokről, eddigi foglalkozásokról, erkölcsi előéletükről szóló bizonyítványok csatolandók, **1904. július 16-án délután 5 óráig** Debreczen sz. kir. város polgármesteri hivatalához adják be. Elkésve, vagy nem kellően felszerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A javadalmazás: 1400 kor. évi fizetés, 400 kor. lakpénz.

A megválasztott irodatiszt állását 1904. augusztus 1-én elfoglalni tartozik és megválasztásától számított 8 nap alatt egy évi fizetésének megfelelő óvadékok készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban letenni köteles.

Bővebb felvilágosítást a világitási vállalat igazgatósága ad.

Debreczen, 1904. július hó 4-én.

A városi tanács.

Fényképező gépek s hozzávaló kellékek. — **Teljes lawn tennis és lovagló felszerelések.** — **Mindennemű utazási cikkek** és bőrárak. — Solingeni zsebkések és ollók. — **Férfi ingek, kalapok, nyakkendők**

nagyválasztékban kaphatók

BORSOS KATA

műipar- és férfi divat üzletében

— Debreczen, városház. —

Csak e hó 25-éig!!!

Szőnyegraktárunk áthelyezése miatt az összes ott lévő árúinkat leszállítottuk. Különös olcsó alkalmivétel képen ajánlunk:

Több száz darab szőnyegmaradékot féláron.

Visszamaradt függönyöket féláron.

Butorszövet maradókat féláron.

Egyes ágy- és asztalterítőket féláron.

Egyes flaneltakarókat féláron.

Bosznay J. és Társa
szőnyegháza, Kossuth-utca 11.

Csak e hó 25-éig!!!

Fenyőháza.

A m. kir. kincstár tulajdonát képező **viszgyógyintézet klimatikus gyógyhely és nyaralótelep**, 10 percnnyire fekszik a Kassa-Oderbergi vasut hasonnevű állomásától, a Vág jobb partján, a Kárpátok „Fátka” nevű hegycsoportjának alján, 450 m.-nyire a tenger színe felett. A telepnek a modern hydrotherapia kivánalmainak megfelelően berendezett, **dr. Saád Andor** kincstári orvos vezetése alatt álló **viszgyógyintézet, öt kincstári szállodája, fenyves ét-, gyógy-, zene- és játszótermei, kávéházi helyiségek és tágas verandái vannak.** Az összes helyiségekben villamos világítás. Az épületek mind vízvezetékekkel, az egész telep vízzel öblített szennyvízcsatorna hálózattal van ellátva. A telep északra magas hegyek által védett fekvése miatt enyhe éghajlatu, levegője a körülötte elterülő, nagyterjedésű fenyvesek által tisztítva pormentes és ózondus. A telepről minden irányban jól gondozott kocsis- és gyalogséteutak vezetnek, összesen 22 km. terjedelemmel. Több lawn-tennis és croquet-pálya áll a közönség rendelkezésére; megtekintésre érdemes a 22 km. hosszú villamos erdei vasut és az új villamoserőre berendezett műfűrés.

Az idény május hó 15-től október 31-ig terjed, a szállodák azonban, valamint a helyben levő postakészlet táviróhivatal egész éven át nyitva vannak.

Az előkelő kényelemmel berendezett **szobák** ára a főidény alatt [jul. és aug. hó] **2—6 korona.** Teljes ellátás [pensió] még pedig reggeli, ebéd, öt tál étel s vacsora két tál étel **4 kor. 60 fill.** [Egyszerűbb] ellátás **3 kor.** Tabled'hote öt fogással személyenként **2 kor. 60 fill.**, külön asztalnál terítve **3 kor.**

Az elő és utóidény alatt a szobák ára legalább 7 napig tartózkodó vendégek számára 50%-al olcsóbb. Ugyanekkor teljes ellátás **2 koronától** fölfelé kapható.

A telepen 22 magánvilla van, melyek egyné melyikében családi lakások konyhával is bérelhetők. Nyaraló-teleket olcsó árért a m. kir. kincstár ad el. Prospektust küld, felvilágosításokkal szívesen szolgál.

Jáhn Nándor,
kincstári bérő.